

Svenska kyrkan

Nyckeln till Svenska kyrkan

– verksamhet och ekonomi 2003

Sammanfattning av Nyckeln till Svenska kyrkan

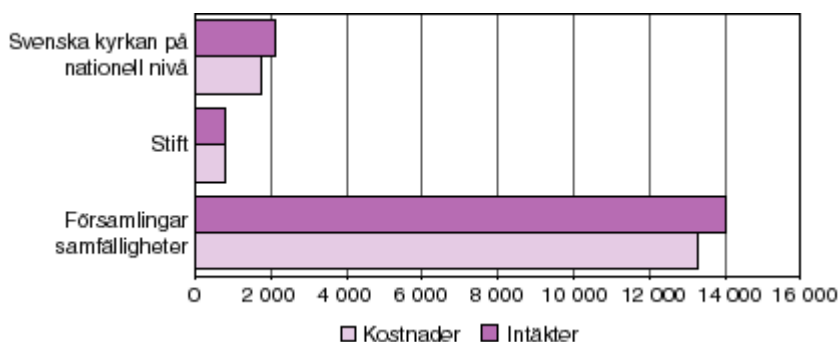
Denna rapport är en sammanfattning av boken Nyckeln till Svenska kyrkan – verksamhet och ekonomi 2003 som utkom i sin tolfte version i november 2004. Boken innehåller uppgifter i text med diagram och tabeller om verksamheten och det ekonomiska utfallet för Svenska kyrkan som helhet och för dess enheter. I boken finns även artiklarna ”Svenska kyrkans organisation” och ”Ökad samhörighet en kommunikationsutmaning”.

Svenska kyrkan – en helhetsbild

Svenska kyrkan som helhet utgörs av verksamheter på olika nivåer som i olika delar är nära förbundna med varandra. För gemensam verksamhet svarar Svenska kyrkans nationella nivå, verksamhet på regional nivå bedrivs av stift som också förvaltar prästlönetillgångar och på lokal nivå av församlingar/samfälligheter.

Enheterna på varje nivå har sin egen ekonomi och redovisning. *Transfereringar mellan verksamhetsnivåer gör att kostnader och intäkter för respektive nivå inte kan summeras till en totalsumma.*

Kostnader och intäkter för Svenska kyrkan 2003. Miljoner kronor

Medlemmarna finansierar verksamheterna

Svenska kyrkans verksamhet finansieras till största delen av avgifter från medlemmarna. Totalt uppbar Svenska kyrkan år 2003 kyrkoavgifter och begravningsavgifter för församlingar/samfälligheter och stift på 13,5 miljarder kronor. Av detta var 2,9 miljarder kronor intäkter från begravningsavgifter. Här ingår också begravningsavgiften från de ej kyrkotillhöriga medborgarna med 400 miljoner kronor.

Liten ändring av kyrkoavgiften 2003

Den kyrkoavgift (exklusive begravningsavgift) som församlingar och samfälligheter utdebiterade under 2003 var 0,92 procent. Andelen varierade mellan församlingar/samfälligheter. För landsbygd var andelen högst i genomsnitt med 1,16 procent och för storstad lägst med 0,75 procent. Kyrkoavgiften beräknas på de tillhörigas kommunalt beskattningsbara förvärvsinkomst.

Information om boken

SCB:s program för Offentlig ekonomi har på uppdrag av Svenska kyrkan, Kyrkfondens styrelse och Svenska kyrkans Församlingsförbund, ansvarat för insamling och sammanställning av grundmaterialet i text och diagram samt tabeller i Nyckeln till Svenska kyrkan. Svenska kyrkans avdelning för forskning och kultur har ansvarat för insamling och bearbetning av verksamhetsstatistiken.

För frågor om ekonomisk statistik, kontakta:

Svenska kyrkans kanslistöd
Tel: 018-16 97 00

www.svenskakyrkan.se

För frågor om, och beställning av statistik i övrigt, kontakta:
Svenska kyrkans informationsservice.

751 70 Uppsala
Tel: 018-16 96 00

www.svenskakyrkan.se

Statistikuppgifter om verksamhet, ekonomi och personal finns tillgängliga på intranätet via Kyrknätet:

[Http://statistik.svenskakyrkan.se](http://statistik.svenskakyrkan.se)

Publikationen Nyckeln till Svenska kyrkan kan beställas från SCB, publikationstjänsten, 701 89 Örebro

publ@scb.se

Telefon 019-17 68 00

Fax 019-17 64 44

Antalet medlemmar i Svenska kyrkan minskade marginellt

Antalet medlemmar i Svenska kyrkan var 7 144 838 personer den 31 december 2003, vilket var en minskning med totalt sett 77 513 sedan år 2002. Räknat i andelar av befolkningen var det genomsnittligt 79,6 procent som var medlemmar i Svenska kyrkan 2003, jämfört med 80,8 procent året före.

Svenska kyrkans nationella nivå

Svenska kyrkan på nationell nivå uppvisade ett överskott för verksamheten före finansiella poster på 418 mkr 2003. Det är en kraftig förbättring från år 2002 då motsvarande resultat var minus 805 mkr. Det förbättrade resultatet kan i huvudsak hänföras till att kapitalförvaltningen vänt ett minus på 775 mkr och redovisat ett positivt resultat på 290 mkr.

Ökade intäkter och minskade kostnader

Den största intäkten på 1 396 mkr kommer från det ekonomiska utjämningsystemet, det är en minskning med 29 mkr från året innan. Sammanlagt ökade dock intäkterna till 2 129 mkr 2003. Övriga intäkter från kollekter, gåvor och bidrag ökade till 433 mkr.

Kostnaderna för Svenska kyrkans nationella nivå minskade med 101 mkr till 1 722 mkr 2003. De största kostnaderna var bidrag inom utjämningsystemet på 1 002 mkr en minskning med 124 mkr. Personalkostnaderna gick dock emot strömmen och ökade med 5 mkr till 206 miljoner kronor medan övriga externa kostnader var 216 miljoner kronor, en minskning med 8 miljoner kronor.

Utjämningsystemet ger en nettointäkt

Intäkten från utjämningsavgifter var större än de förmedlade utjämningsbidragen, vilket innebär en nettointäkt på 394 mkr, en ökning med 95 miljoner från år 2002.

Stift och förvaltning av prästlönetillgångar på regional nivå

Verksamheterna på den regionala nivån består av dels stiftens verksamhet, dels förvaltningen av prästlönetillgångar. Stiftens grundläggande uppgift är att främja och ha tillsyn över församlinglivet.

Överskott för stift 2003

Årets resultat uppgick till 46 mkr 2003. Överskottet är 30 mkr högre än 2002. Två av stiftens redovisade ett underskott och sju kunde påvisa ett förbättrat resultat. De övriga hade ett försämrat resultat.

Stiftens intäkter och kostnader har ökat

Stiftens intäkter har ökat från 813 mkr till 839 mkr till stor del beroende på att kyrkoavgiften ökat med 26 mkr. Kostnaderna för verksamheten minskade från 797 mkr till 793 mkr.

Den nationella nivån

Svenska kyrkans nationella nivå ansvarar för de frågor som är gemensamma för hela Svenska kyrkan.

Regional nivå

13 stift

Kostnaden för administration minskade

Kostnaden för administration ökade från 339 mkr 2002 till 356 mkr 2003. Kostnaden för främjande och tillsyn av församlingslivet är den största kostnaden för stiftens med 385 mkr, en ökning med 17 mkr från år 2002.

Förvaltning av prästlönetillgångar

Prästlönetillgångarna förvaltas stiftsvis och stiftens församlingar och samfälligheter har, såsom utdelning, rätt till minst hälften av tillgångarnas avkastning utifrån de andelstal som gällde vid relationsändringen. Den andra hälften av avkastningen betalas som särskild utjämningsavgift till Kyrkofonden och ingår där som en del i det inomkyrkliga ekonomiska utjämningsystemet. Stiftens får dock innehålla viss del av avkastningen för att utjämna utdelningen mellan åren.

Den del av prästlönetillgångarnas avkastning som är disponibel för ändamålet uppgår för år 2003 till totalt 426 mkr, att jämföras med 284 mkr 2002 och 593 mkr 2001.

Församlingar/samfälligheter på lokal nivå

Församlingarnas grundläggande uppgift enligt kyrkoordningen är att fira gudstjänster, bedriva undervisning, samt att utöva diakoni och mission. Svenska kyrkans församlingar och samfälligheter är även huvudmän för begravningsverksamheten i största delen av landet, (utom i Stockholm och Tranås).

Förbättrat resultat 2003

Årets resultat för församlingar/samfälligheter var 1 052 mkr 2003, vilket var 558 mkr mer än 2002. Det genomsnittliga överskottet per kyrkotillhörig var högst i gruppen medelstor stad, följt av storstad och förort.

Begravningsverksamhetens överskott har minskat

Begravningsverksamheten hade ett överskott på 15 mkr 2003, att jämföra med 126 mkr 2002 och 83 mkr 2001.

Intäkter och kostnader totalt ökade med 6 procent

Verksamhetsintäkterna 2003 var 14 037 mkr en ökning med 720 mkr sedan 2002. Den största posterna var kyrkoavgifter på 10 076 mkr och begravningsavgifter på 2 887 mkr. Sedan 2001 har intäkterna ökat med 1 541 mkr.

Kostnaderna var 13 294 mkr 2003 en ökning med 918 mkr eller 7,4%. Av dessa var 7 800 mkr kostnader för personal en ökning med 402 mkr sedan 2002. Kostnaderna för lokaler, fastigheter, energi, förbrukningsmaterial med mera uppgick till 4 619 mkr 2003 en ökning med 12,1% sedan 2002.

Prästlönetillgångar

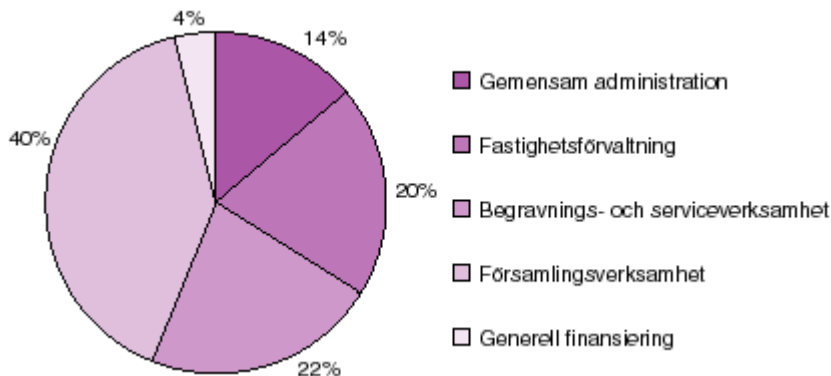
Prästlönefastigheter och prästlönefonder (prästlönetillgångarna) har enligt lag till ändamål att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse och endast avkastningen får användas för ändamålet.

Lokal nivå

2 220 församlingar bildar 866 ekonomiska enheter vilka benämns församlingar/samfälligheter. Hovförsamlingen och samfälligheten Gotlands kyrkor ingår ej i redovisningen.

Församlingsverksamheten är den viktigaste verksamheten

Församlingars/samfälligheters driftkostnader fördelade efter verksamheter 2003. Procent

Församlingsverksamheten är det största verksamhetsområdet med 5611 mkr 2003, 40 procent av de totala kostnaderna. Denna kostnad har ökat med 343 mkr (7 procent) från föregående år.

Församlingsverksamheten kostade år 2003 i genomsnitt 785 kronor per kyrkotillhörig (medlem) i Svenska kyrkan vilket kan jämföras med 729 kronor 2002 och 666 kr 2001. Kostnaderna för församlingsverksamheten räknat i kronor per kyrkotillhörig är i genomsnitt högst för de församlingar/samfälligheter som ligger i glesbygd och i landsbygd medan de är lägst i grupperna storstad och förort.

Deltagande i kyrkans barn och ungdomsverksamhet

2003 deltog i genomsnitt 7,4 procent av befolkningen i åldrarna upp till 15 år i församlingarnas barn- och ungdomsverksamhet, vilket kan jämföras med 7 procent 2002.

Konfirmation

Av samtliga 15-åringar var det 38 procent som konfirmerades i Svenska kyrkan 2003, vilket var en procent lägre än 2002. Att konfirmera sig i Svenska kyrkan var mer än dubbelt så vanligt bland 15-åringar i församlingar/samfälligheter i grupperna landsbygd (49 procent) och glesbygd (50 procent) jämfört med i storstad (23 procent).

Kostnad för barn- och ungdomsverksamhet

Barn- och ungdomsverksamhetens kostnader har totalt sett ökat med i genomsnitt 11 procent sedan föregående år. Räknat per kyrkotillhörig var kostnaden 129 kronor 2003, också det en ökning sedan året innan med 13 kr. Församlingarna i förortsgruppen redovisar liksom föregående år den högsta kostnaden med ett genomsnitt på 155 kronor per kyrkotillhörig. Grupperna storstad och glesbygd ligger lägst med 97 respektive 98 kronor per kyrkotillhörig.

Fortsatt ökande personalkostnader

Den genomsnittliga kostnaden för personal uppgick till 1 114 kr per tillhörig 2003. Under de senaste tre åren har ökningen varit 17 procent.

Förbättrat resultat från finansiella investeringar

Finansnettot för församlingar/samfälligheter var 326 mkr 2003, en förbättring med 644 mkr jämfört med 2002. Detta förklaras främst av att man 2002 redovisade stor bokföringsmässiga nedskrivningar vilka i flera fall återfördes år 2003. Intäktsräntorna var 176 mkr en minskning med 21 mkr från 2002.

Samma grad av finansiering via verksamhetsintäkter

Det genomsnittliga avgiftsnettot i procent av de totala intäkterna för församlingar/samfälligheter var 85 procent. Motsvarande andel år 2002 var 86 procent. Detta visar att församlingar/samfälligheter finansierar sin egen verksamhet med verksamhetsintäkter i ungefär lika stor utsträckning, cirka 15 procent som tidigare.

Genomsnittligt hade församlingar/samfälligheter i grupperna förorter, större tätort och mindre tätort högst andel av sina intäkter från avgiftsnettot (ca 87 procent) medan grupperna storstäder, landsbygd och glesbygd hade lägst (ca 83 procent).

Litet utrymme för investeringar och sparande

Nettokostnadernas andel av avgiftsnettot visar hur mycket av avgiftsnettot som går åt till att finansiera verksamhetens kostnader under året. Det som återstår efter det att nettokostnaderna betalats kan användas till finansnettot, investeringar och sparande. Nettokostnadernas andel av avgiftsnettot har ökat något och låg i genomsnitt på 94 procent vilket var en procent högre än 2002. Gruppen storstad och förort har lägst andel, med 90 respektive 91 procent jämfört med glesbygd som har högst andel, 98 procent.

Fortsatt hög soliditet

Soliditeten, som är ett uttryck för betalningsförmågan på lång sikt uppgick i genomsnitt till 76 procent 2003, en nivå som legat still under senare år.

Kassalikviditeten störst i gruppen medelstora städer

Kassalikviditeten är ett uttryck för betalningsförmågan på kort sikt. Kassalikviditeten beräknas som omsättningstillgångar exklusive varulager i relation till kortfristiga skulder.

I genomsnitt var den 273 procent 2003. Kassalikviditeten varierar mellan grupperna och var störst i gruppen medelstora stad, 346 procent och lägst i gruppen storstad med 247 procent.

Marginell ökning av balansomslutningen

Balansomslutningen för församlingar/samfälligheter var 23 605 mkr 2003, en ökning med 1 102 mkr jämfört med tidigare år. Omsättningstillgångarna var 8 193 mkr vilket var en tredjedel av tillgångarna. Skulderna var 5 261 mkr 2003, en ökning med 48 mkr. De kortfristiga skulderna utgjorde drygt hälften av det totala skuldbeloppet.

Finansnetto

Finansnettot är finansiella intäkter minus finansiella kostnader.

Avgiftsnetto

I avgiftsnettot ingår kyrkoavgift, begravningsavgift och ekonomisk utjämning.

Nettokostnader

Nettokostnaderna är verksamhetens resultat minus kyrkoavgift, begravningsavgift och ekonomisk utjämning, d.v.s. minus avgiftsnettot.

Ett urval av ekonomiska uppgifter för Svenska kyrkan. Miljoner kronor

	Nationell nivå	Stift	Prästlönetillgångar	Församlingar/samfälligheter
<i>Resultaträkning</i>				
Verksamhetens intäkter	2129	809	804	14 037
Verksamhetens kostnader	1722	789	295	13 294
Personalkostnader	206	469	15	7 800
Verksamhetsresultat/rörelseresultat	418	20	509	728
Årets resultat	338	46	526	1 052
<i>Balansräkning</i>				
Summa eget kapital och skulder	4896	872	9 276	23 605
<i>Kassaflödesanalys</i>				
Årets kassaflöde	-	54	89	-
<i>Driftredovisning, kostnader</i>				
Gemensam administration	-	356	-	1 946
Fastighetsförvaltning	-	47	-	2 749
Begravnings- o. Serviceverksamhet	-	-	-	3 120
Församlingslivet/församlingsverksamhet	-	385	-	5 611
Generellt	-	5	-	-

Ett urval av nyckeltal för församlingar/samfälligheter

Sammanställning av nyckeltal för grupper av församlingar/samfälligheter 2003

Nyckeltal	Grupp församlingar/samfälligheter								
	Stor- stad	Förort	Större stad	Medel- stor stad	Större tätort	Mindre tätort	Lands- bygd	Gles- bygd	Samt- liga
<i>Kronor/kyrkotillhörig</i>									
Totala driftkostnader	1 755	1 862	1 941	1 915	1 921	2 155	2 417	2 494	2 007
Församlingsverksamhet	703	686	848	771	758	817	924	928	785
Gudstjänster och förrättningar	76	66	49	66	74	89	107	112	76
Barn- och ungdomsverksamhet	97	155	133	123	141	135	120	98	129
Begravnings- och serviceverksamhet ¹⁾	135	260	340	419	392	441	514	573	348
Fastighetsförvaltning	312	294	299	315	361	478	593	562	385
Totala driftintäkter	1 920	2 028	2 082	2 109	2 060	2 277	2 549	2 576	2 154
Årets resultat	165	166	141	194	139	122	132	82	148
Finansnetto	27	31	52	70	43	50	58	44	46
Totala skulder	632	584	591	598	728	855	1 145	986	736
<i>Procent</i>									
Soliditet	69	78	80	81	76	75	71	77	76
Kassalikviditet	247	266	250	346	286	269	255	291	273
Kyrkoavgift exkl. begravningsavgift	0,75	0,79	0,90	0,92	0,95	1,10	1,17	1,11	0,92
Begravningsavgift ²⁾	0,16	0,14	0,21	0,26	0,28	0,31	0,37	0,44	0,25
<i>Verksamhetsnyckeltal</i>									
Kyrkotillhöriga, % av folkmängd	65,9	76,2	75,6	81,4	84,7	87,7	88,8	90,9	79,6
Döpta, % av födda under året	49,8	69,9	62,0	69,8	77,4	81,4	80,8	82,9	68,4
Konfirmerade, % av 15-åringar	23,0	33,0	31,6	35,7	43,2	45,4	49,2	50,2	37,9

1) Jämförelsetalet för begravnings- och serviceverksamhet mäts i kronor per invånare

2) Här ingår ej begravningsavgift där kommunen är huvudman, Stockholm och Tranås.

Genomsnittliga kyrko- och begravningsavgifter 2001 till 2004. Vägda medelvärden i procent.

Avgift	2001	2002	2003	2004
Genomsnittlig kyrkoavgift inkl.				
begravningsavgift	1,22	1,20	1,19	1,19
varav avgift till stiftet	0,04	0,04	0,04	0,04
varav begravningsavgift	0,25	0,24	0,23	0,22
Genomsnittlig kyrkoavgift exkl.				
avgift till stiftet och begravningsavgift	0,93	0,92	0,92	0,93